

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

טופס סילבוס לסטודנט

המחלקה לחינוך תשע"ד 2013-2014

שם הקורס: נושאים בסיסיים במחקר פסיכולוגי חינוכי השכלות על בית ספר כສביבה רגשית
חינוכית תיאוריה והתנסות

שם המרצה: דר' מיכאל ויינשטיין
מספר הקורס: 129-2-0182 סמסטר א' סמ' ב' 12920192

מטרות הקורס:

קורס זה מהווה את החלק הראשון ברכף של שני קורסים שמטרתם להגבר את הידע וההתנסות של פסיכולוגים חינוכיים בחכורות, אבחון והתרבות פסיכולוגית חינוכית בבתי ספר ובמוסדות חינוכיות, כ"ארגוני חינוכיים מורכבים". הידע התיאורטי וההתנסות המעשית יהו בהמשך בסיס לפתח כלים אופרטיביים באבחון הערכה והתרבות בבית ספרית, כחלק מארגז הידע וה הכללים המקוריים של הפסיכולוגיה החינוכי.

הקורס יעסוק ב:

הכרת בית הספר כמערכת חינוכית ארגונית מורכבת, זיהוי מרכיבי המערכת ויחסיו הגומלין ביניהם; הכרת תהליכי מרכזיים האופייניים לחיה בית הספר: תהליכיים ושיטות לабחון תהליכיים חברתיים, תהליכיים פסיכולוגיים-חינוכיים, מוטיבציה ועוד. הכרת גישות לאבחן ולפיתוח התרבותיות, רכישת כלים לאבחן מערכתי וזיהוי דרכי התרבות פסיכו-חינוכית. הקורס יעסוק בפיתוח מושגים מעולם תיכון של אבחון הערכה והתרבות בבית הספר בצד להביא לשיפור וקידום של בתים ספר סביבות רגשיות-חינוכיות. עיצוב סביבה בית ספרית המונעת פגיעה בהתפתחות תלמידים וקידום סביבה התורמת להתפתחות אופטימאלית, במיוחד בתחום הרגשי-חברתי.

שני הקורסים משקפים גישה מערכנית לעבודת הפסיכולוגיה החינוכי, גישה הרואה במערכת בית הספר מוקד מרכזי בעבודה הפסיכולוגית-חינוכית. גישה זו שמה דגש על שימוש במידע פסיכולוגי-חינוכי לקידום המטרות הרחבות של בית הספר כארגון חינוכי: קידום ההתפתחות אופטימאלית והעצמות המיטביות של כלל באי בית הספר, מניעת פגיעה בזרים בסיסיים, קידום חיים בקהילה אכפתית ושיפור תהליכי הלמידה.

במסגרת הקורס פסיכולוגיה חינוכית אי' ילמדו מושגים, מימוןיות וכליים בסיסיים הקשורים להערכת בית הספר כמערכת חינוכית מורכבת המהווה סביבה רגשית חינוכית להתפתחות

תלמידים. כמו כן נתמקד בברור מקומה של העבודה הפסיכולוגית לשיפור וטיפוב המערכת החינוכית בזיהות המקצועית של משתתפי הקורס.

מבנה ודרישות הקורס:

קורס מוגן ופגישות הדראה. הדרישות והמשימות נבנו במטרה ליצור ולקדם תהליך של הקניית ידע תיאורטי ויישומי. התהליך יבוצע תוך כדי העמקה וההתבוננות ביקורתית בתיאוריה ובמעשה. במסגרת הקורס הסטודנטים ישתתפו בפגישות שבועיות באוניברסיטה (הרצאה והדרכה) וביצעו משימות שבועיות בבית ספר. מסגרת הזמן לעובדה שבועית בבית הספר הוא כ 5-4 שעות שבועיות.

תינתן הדרכה בקבוצה ובסוגות.

המועד אותו יש לשرين להדראות הוא ביום רביעי בין השעות 16-14. יש להשאיר זמן זה פנוי ולא קבוע מחויבויות אחרות. מבנה ההדראות יוסבר בשיעור הראשון של הסטטוטר. פרוטוטומיות יינתן במהלך הקורס וילוחה בהדראה בהתאם.

הקורס מחייב:

קריאה חומר ביבליוגרפיה.
nocחות בשיעורים, בהדראות ובעבודה מעשית בבית הספר.
השתתפות פעילה בשיעורים בהדראות.
הגשת עבודות כתובות (במהלך ובסיום הסטטוטר).

ההערכה השנתית מתבסס על :

1. nocחות , השתתפות ותרומה פעילה לדיוונים בכיתה : בשיעורים בהדראות.
2. הצגת חומרם תיאורתיים בכיתה (הרצאות).
3. עבודה מסכמת סטטוטר א'.
4. כתיבת אבחון בית הספר בשני נוסחים.
5. עבודה מסכמת סטטוטר ב'.

רשימה ביבליוגרפית חלקית:

סטטוטר א'

א. הקדמה

1. בנימיני, ק. (1981). על ארבעה ליקוחות של פסיכולוג בית הספר. *פסיכולוגיה ויעץ בחינוך*, 21-29, 14

ב. עבודה פסיכולוגית בבית ספר כארגון חינוכי

2. בטלה, ר. (תשמ"ז). התורמות האפשרות של הערכה פסיכו-ארגוני של מערכות חינוכיות לעובdot הפסיכולוג בבית הספר. בתוך : א. לסט (עורח) : *עבודה פסיכולוגית בבית הספר*. (עמ' 37-11). הוצאה מאגנס.
3. Scott, W. R., (1987). *Organizations: Rational, Natural, and Open Systems*. pp 3-26, 29-49. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
4. Hargreaves, A. (1994). *Changing teachers; changing times: Teachers' work and culture in the postmodern condition*. pp 186-211, 241-265. New York: Teachers college Press.

ג. גישות הומניסטיות להבנת טבע האדם

5. אלוני, נ. (2005). כל שצורך להיות אדם. הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון מופית. (יפורטו פרקים ספציפיים).
6. עשור, א. (2001). טיפוח מוטיבציה פנימית ללמידה בבית הספר. בתוך א. קפלן, וא. עשור (עורכים). *חינוך החשיבה : הנעה ללמידה : תפיסות חדשות של מוטיבציה*, מס' 20, עמ' 167-190. ירושלים : ברנקו וייס.
7. Assor, A., and Oplatka, I. (2003). Towards a conceptual framework for understanding heads personal growth and development. *Journal of Educational Administration*, 41, 471 – 497. (קריאת רשות)
8. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78 .
9. בנימין, א. (1997). *הריאיון המסייע*. תל אביב : ספריית פועלים. (קריאה להדרכה)

סמסטר ב'

ד. הפסיכולוגיה החינוכי כקדם התפתחות אופטימאלית

ד.1 קידום רוחה נפשית

10. Cowen, L. E. (1994). The enhancement of psychological wellness: challenges and opportunities, *American Journal of Community Psychology*, Vol. 22, No. 2, pp. 149-179 .

ד.2 פיתוח חזון ומדיניות חינוכית -רגשות בהקשר בית ספרי רחב

11. Fullan,M.(2002).The Role of Leadership in the Promotion of Knowledge Management in Schools,Ontario Instistute for Studies in Education, OECD Conference.
12. Fullan, M. (2001a). *Leading in a culture of change*. San Francisco: Jossey-Bass.
13. Light, C.P.(1998). *Sustaining Innovation, Creating Nonprofit and Government Organizations that Innovate Naturally*. Jossey-Bass Publishers, San Francisco.

ה. עבודה פסיכולוגית חינוכית בראשיה אסטרטגיית

14. אוסטרויל, ז . (1995). *טיפול אסטרטגי, בתחום פתרונות פתוחים*, הוצאת שוקן, ירושלים - תל אביב.

15. ואצלאוויק, פ. ויקלנד, ג. פיש, ר. (2003). *שינוי, עקרונות של יצירת בעיות ופתרונות*. ספריית פועלים .

- 16 . Kotter, J.(1996). *Leading Change* Harvard Business School Press, Boston.

**Ben Gurion University of the Negev
The faculty of Social Science**

Syllabus

Education Department   2012-2013

Course name: Evaluating Schools as an Affective-Educational Context:
Theory and Practical Training
Course number:

Reception hours: prescheduled with lecturer (on Wednesday)

Schools as complex organizations: identification of structural components and the interactions between them. Learning central processes that characterize schools' environment (the learning and academic process; social interactions; psycho-educational process, motivation, etc.). Exposure to variety of diagnostic and structural intervention tools within the school system. Acquisition of tools, concepts and skills in structural psycho-educational intervention.

Theoretical and practical learning and practicing professional tools of the school psychologist as a structural agent.

The course is based on lectures and group supervision. The supervision will take place on Wednesday between 16-18.

The course required weekly practical work ("practicum") within a specific school for 4-5 hours.

Course Assignments:

Assigned Reading
Class attendance
Class participation
Written course papers

Bibliography:

סמסטר א'

א. הקדמה

11. בנימיני, ק. (1981). על ארבעה ליקחות של פסיכולוג בית הספר. *פסיכולוגיה ויעוץ בחינוך*, 14, 21-29.

ב. עבודה פסיכולוגית בבית ספר כארגון חינוכי

12. בטלר, ר. (תשמ"ז). הת躬בות האפשרות של הערכה פסיכו-ארגוני של מערכות חינוכיות לעבודת הפסיכולוג בבית הספר. בתוך : א. לסט (עורף) : *עבודה פסיכולוגית בבית הספר*. (ע"מ 37-11). הוצאה מאגנס.

13. Scott, W. R., (1987). *Organizations: Rational, Natural, and Open Systems*. pp 3-26, 29-49. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

14. Hargreaves, A. (1994). *Changing teachers; changing times: Teachers' work and culture in the postmodern condition*. pp 186-211, 241-265. New York: Teachers college Press.

ג. גישות הומניסטיות להבנת טבע האדם

15. אלוני, נ. (2005). *כל שצורך להיות אדם. הוצאה הקיבוץ המאוחד ומכוון מופית*. (יפורטו פרקים ספציפיים).

16. עשור, א. (2001). טיפוח מוטיבציה פנימית ללמידה בבית הספר. בתוך א. קפלן, וא. עשור (עורכים). *חינוך החשיבה: הנעה ללמידה: תפיסות חדשות של מוטיבציה*, מס' 20, (עמ' 167-190). ירושלים : ברנקו וייס.

17. Assor, A., and Oplatka, I. (2003). Towards a conceptual framework for understanding heads personal growth and development. *Journal of Educational Administration*, 41, 471 – 497. (קריאת רשות)

18. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78 .

19. בנימין, א. (1997). *הוריינון המסייע*. תל אביב: ספרית פועלים. (קריאה להדרכה)

סמסטר ב'

ד. הפסיכולוגיה החינוכי כמקדם התפתחות אופטימאלית

ד.1 קידום רוחה נפשית

20. Cowen, L. E. (1994). The enhancement of psychological wellness: challenges and opportunities, *American Journal of Community Psychology*, Vol. 22, No. 2, pp. 149-179 .

ד.2 פיתוח חזון ומדיניות חינוכית -רגשות בהקשר בית ספרי רחוב

11. Fullan,M.(2002).The Role of Leadership in the Promotion of Knowledge Management in Schools,Ontario Instistute for Studies in Education, OECD Conference.

12. Fullan, M. (2001a). *Leading in a culture of change*. San Francisco: Jossey-Bass.

13. Light, C.P.(1998). *Sustaining Innovation, Creating Nonprofit and Government Organizations that Innovate Naturally*. Jossey-Bass Publishers, San Francisco.

ה. עבודה פסיכולוגית חינוכית בראייה אסטרטגית

14. אוסטרויל, ז . (1995). *טיפול אסטרטגי, בתוך פתרונות פתוחים*, הוצאת שוקן, ירושלים - תל אביב.

15. ואצלאוויק, פ. ויקלנד, ג. פיש, ר. (2003). *שימי, עקרונות של יצירת בעיות ופתרונות*. ספרית פועלים .

- 16 . Kotter, J.(1996). *Leading Change* Harvard Business School Press, Boston.